

Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Aydın'ın Bankacılık Sektöründeki Gelişmelere İlişkin Değerlendirmeleri

3 Şubat 2021

İstanbul

Genel değerlendirme:

Türkiye bankacılık sektörü, pandemi döneminde yüzde 35 civarında, güçlü bir kredi artışı sağladı. Bu durum ekonomik faaliyete ciddi bir destek verdi ve dünyada büyüyen iki ülkeden biri Türkiye oldu. Bankacılık sektörü kendisinden bekleneni yaptı. Bununla beraber, bu kredi büyümesinin bazı yan etkileri de yaşandı. Örneğin bazı kredilerin üretimi, yatırım ve ticaret yerine değişik tasarruf alanlarına gittiği görüldü.

Son 2-3 ayda finansal piyasalarda toparlanma ve ekonomik beklentilerde düzelme var. Yılın kalanında da bu iyileşme sürecinin devam edeceği; enflasyon ve faizlerin gerileyeceği tahmin edilmektedir. Bazı sektörlerde bir miktar sıkıntının devam ettiğini görülmekle beraber; sanayide olumlu gelişmeler var. Covid sonrasında diğer olumluya döneceği düşünülmektedir.

Bankalar, 2021 yılında ekonominin kaynak ihtiyacını, pasif yapısındaki gelişmeler ölçüsünde karşılamaya devam edecek. Türkiye'nin tasarruf ve özkaynakları mevcut kredi talebini karşılamaya yeterli değil. Bu nedenle, sektör Merkez Bankası'ndan alınan TL ve yurt dışından alınan yabancı para kaynakları ekonomik faaliyetin finansmanında kullanıyoruz.

Kamu bankaları pandemi sırasında yasal limitler içinde döviz pozisyon açığı vermiştir. Bununla beraber şu an itibarıyla bu pozisyonlar tamamen kapatılmıştır ve herhangi bir döviz pozisyon açıkları yoktur. Kamu bankaları ve diğer bankalar arasında kredi müşterilerini değerlendirme açısından bir fark yoktur. Bununla beraber kamu bankalarının yeniden yapılandırma faaliyetlerine daha erken başlamıştır.

Bankacılık sektöründe kar dağıtımına izin verilmesi doğrudur ve piyasalarda güveni artıran bir karar olmuştur.

Bankacılık sektörünün karlılığı DİBS faizleri ve sanayi kesiminin karlılığı ile karşılaştırıldığında, daha düşüktür.

Konu Bazında Değerlendirmeler:

Pandemi ve Etkisi: Bankacılık sektörünün bilançosunun büyümesi ve milli gelire oranının yüzde 100'ü aşması, sektöre şokları yönetme konusunda bir esneklik sağladı. Bankacılık sektörü bu esnekliği kullanarak; pandemi döneminde ekonominin ihtiyaçlarına cevap verebildi. Pandemi sürecinde Dünya genelinde sadece Türkiye ve Çin büyüdü. Türkiye'nin büyümesinde bankacılık sektörü üzerine düşen katkıyı sağlamıştır.

Kaynak dengesi: Türkiye’de tasarruflar ve özkaynaklar, kredi talebini karşılamaya yetmiyor. Aradaki fark TCMB’den veya yurt dışından karşılanıyor. Yabancı para kaynakları TL’ye çevriliyor. Bu işlevi gören piyasalar düzgünce çalışabilmelidir. TL’si hem tasarruf etmek için, hem de yatırım yapmak için cazip bir para birimi olmalıdır. Çünkü bankalar pasifleri artmadan, aktiflerini de artıramazlar.

Kredi artışı: 2020 yılında kredi hacmi yüzde 35 arttı. Kredilerin bir kısmı farklı tasarruf alanlarına gitti. Son 2-3 ayda finansal piyasalarda toparlanma ve kaynak girişi görüyoruz. Yeni tasarruf girişinde, TL’sinin tercih edildiğini memnuniyetle görüyoruz. Aynı zamanda kamuyu da finanse ettik.

Kamu bankaları döviz pozisyonu: Küresel nedenleri de dikkate alarak, yabancı risk iştahı düştüğünde, yabancılar döviz alıp çıkıyor. Bu dönemde kamu bankaları düzenlemeler çerçevesinde döviz pozisyon açığı vererek, sistemi destekledi. Pozisyon açığı, yasal sınırlar dahilinde kaldı. Şu anda da tamamen kapanmıştır.

Kamu gelirlerinin toplanmasında özel bankaların rol alması: Kamu, özel ve yabancı bankalar arasında düzenleme açısından bir fark olmamalı. Kamu bankalarının pandemi döneminde özel bankalardan bazı uygulama farklılıkları oldu ve bu durum müşterileri kazanımına yansıdı ama bu durum geçicidir.

Kar dağıtımı: Temettü dağıtımına izin verilmesi, bir güven işaretidir. Doğru bir karardır ve bankacılığa kaynak girişini teşvik eder. Küçük yatırımcının korunmasına ve sermaye piyasasının gelişmesine imkan sağlayacaktır.

Karlılık: Bankacılık sektörünün özkaynakları 600 milyar TL. Buna karşın karlılık oranı DİBS faizleri ile aynı seviyede. Bankaların karlılığı DİBS veya sanayi şirketleri ile kıyaslandığında yüksek değildir. Ticaret, ancak kar ederek sürdürülebilen bir faaliyettir.

Enflasyon ve Faiz Beklentileri: Faiz oranlarının ve enflasyonun yıl içinde düşmesini bekliyoruz. Uzun vadeli fiyatlamalar çok daha olumlu. Ekonomiye dönük beklentiler iyi durumda ve daha da iyiye gidiyor.

Aktif Kalitesi: En kötü dönemde bile, ikinci grup kredilerin en fazla yüzde 20’sinin tahsili gecikmiş alacak haline geldiğini görüyoruz. Takibe geçme süresinin 180 güne yayılma esenliği Haziran 2021’de bittikten sonra bile tahsili gecikmiş alacak oranı makul düzeyde kalır. İkinci grupta izlenenler ile takipteki kredilerin önemli bölümü için karşılık ayrılmıştır. Ayrıca kredilerin önemli bölümünün teminatları da vardır.

Sermaye: Türkiye’de sermaye yeterliliği Basel standartlarının da, BDDK’nın hedef oranının da üzerindedir. Daha yukarı çıkmasının önündeki tek engel, sermaye maliyetidir.